

ZFF ŽIVA ZAJEDNICA

D2384E

Lipanj/Juni 1985.

Broj 6 (62)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER

KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

ERSCHEINUNGSSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

Po Duhu Svetom ljubav je ostvarljiva, a jedinstvo ljudi moguće

Duh Sveti, Duhovi, Duh Kristov i Duh Božji, to su različita imena za treću osobu Presvetog Trojstva „koja izlazi od Oca i Sina“ i koja se, kako kaže apostolsko vjerovanje, „s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi“ i koja je govorila po progocima.

Uz uskrsni blagdan blagdan Duhova je najveći blagdan Crkve. Paralela mu se nalazi u Starom zavjetu. Židovski je narod naime 50 dana poslije blagdana pashe, izlaska iz Egipta, slavio sklanjanje Saveza s Bogom na sinajskom brdu. Krist svojom mukom, smrću i

U ovom broju

- Svećenikova pripovijest str. 2
- Zdenka Marković str. 3
- Majčin dan str. 4-5
- Susreti i hodočašća str. 6-9
- Obljetnice str. 10-11
- Naknada za nezaposlenost str. 13
- Pokojnici str. 14
- Crveni Perica str. 15
- **Sakramentenpraxis und Integration** S. 16

Krščani postajemo krštenjem. No, najoš potpuniji način postajemo to primanjem sakramenta potvrde. Na slici: biskup Dick i düsseldorfski krizmanici kojima je on ove godine podijelio „pečat dara Duha Svetoga“.

uskrsnućem stvara novi narod, novi Izrael – Crkvu, a pedeset dana poslije svoga „prijelaza Ocu” ostvaruje novi savez čovječanstva s Bogom po Duhu. Svojim životom, mukom, a naročito svojom smrću i uskrsnućem Krist dokazuje da je čovjekov zaljubljenik. Darijanjem pak svoga Duha svijetu pokazuje da mu je jako stalo do čovjekove sreće. On se po svome Duhu stavlja na čovjekovu stranu, prijateljuje s njim i cijelim svojim životom svjedoči da mu je čovjekova sreća na srcu. Bog se po Kristu i Duhu poistovjećuje s čovjekom, pa kako bi ga onda mogao otuđivati?

Duh Božji je odvijeka. On je u prapočecima lebdio nad kaosom. On je počelo reda, izgradnje, smisla. On održava bića u njihovu postojanju. Dinamika, snaga – to su riječi koje označuju njegovo djelovanje. On je kao voda koja osvježuje, ali i kao organj koji pali i vihor koji raznosi. Njegovo djelovanje ne poznae granica. On puše gdje hoće. On dijeli darove ljubavi, radosti, mira, blagosti, dobrote, vjere, hrabrosti, izdržljivosti, pameti i razboritosti. On djeluje u povijesti koja je za nas često zagonetna, a ipak je njegovo djelo. On je najviše djelovao u i po Isusu iz Nazareta. On je na poseban način na djelu u svojoj Crkvi. I može nam se činiti da u svijetu vidimo vrlo malo Njegova djelovanja. Ali trebalo bi nam kao vjernicima biti jasno da ga neprestano doživljujemo: gdje god se suze brišu, gdje god čovjek raste u svom ljudstvu, gdje god je čovjek čovjeku brat, gdje god pravda i istina pobjeđuju, gdje god čovjek traži smisao svoga postojanja, gdje god se ljubav

ostvaruje a vjera produbljuje – Duh Sveti je na djelu... I svaki put kad mi vjernici upotrebljavamo riječ milost, stvarno govorimo o djelovanju Duha Božjega.

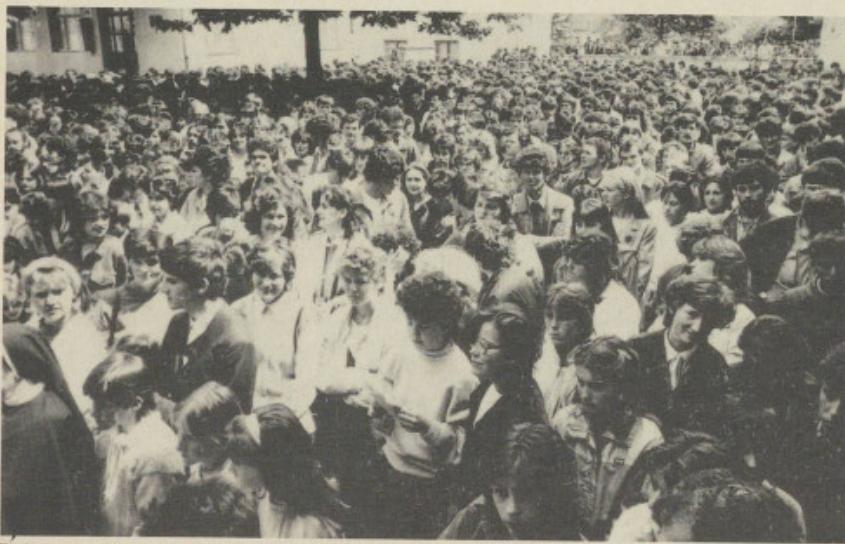
Prije 1952 godine sišao je On u svom raskošnom obilju nad apostole i vjernike u Jeruzalemu u obliku ognjenih jezika i uz silan vihor. Obdareni su počeli govoriti različitim jezicima, kako im je on davao da govore. Bilo ih je naime odasvud. Svi su oni razumjeli da je krvlju i ljubavlju Božjeg Sina po Duhu ostvaren novi i vječni savez ljudi s Bogom i da su svi narodi pozvani u taj savez. Jedinstvo roda ljudskog je zapečaćeno. Na prve se Duhove rodila Crkva i započela svoju povijest prenošenja Veselih vijesti, Evanđelja, svim narodima. Na Duhove je ona započela okupljanje svih ljudi u jedan veliki Božji narod. To što se na Duhove dogodilo bilo je veliko, iznenađujuće, potpuno darovano. Organj i olujni vjetar daju naslutiti da snaga Božjeg Duha i sažiže i daje život, i žari i osvježava, i svijetli i nosi u nepoznato i spaja u jedno, i ispunja slobodom, i sabire sve one koji istinu traže.

Od prvog se duhovskog događaja Duh Sveti nastanio na zemlji našoj da bi promicao ljubav, unapređivao razumijevanje i podupirao solidarnost svih sinova čovječjih.

Stoga smo uvjereni da je, zahvaljujući Njegovu djelovanju u povijesti, savršena ljubav ostvarljiva, a jedinstvo ljudskoga roda u slobodi moguće.

Makar konkretni život drukčiju pjesmu pjeva!

Ignacije Vugdelija

Duh Sveti na djelu. Mnoštvo mladih na svom susretu u Sinju 5.5. ove godine.

Izabrali smo za Vas

Svećenikova priповijest

Od Namura do Brüssela vozio se sa mnom neki belgijski svećenik. Kad je brevirijar pročitao, zapitao me: „Koliko je sati?” A domala: „Otkuda ste, gospodine?”

„Iz Hrvatske”.

„Iz Hrvatske!” poveseli se on. Poznata je meni Hrvatska! – U Kraljevici sam proživio tri godine”.

„U Kraljevici?”

„Da. Kod isusovaca!”

„U frankopanskom dvoru?”

„Tako je!” potvrdi mi on. „Tamo nam je bila škola.”

„Sjećam se – –”

„Zar ste i vi iz onoga kraja?”

„Iz Novoga.”

„Bio sam u Novom; leži poput Betlehema –”

„A znate li štogod hrvatski?”

„Kako ne bih?” odgovori mi on našim jezikom. „Već sam nešto zaboravio, jer nemam prilike – – Otkad sam ostavio Kraljevicu, jedan jedini put sam imao zgodne da se razgovaram. A i to su žalosne uspomene...”

Ne raspitujem ga, al' će on za časak i sam ovačko:

„Bilo je to 1896. ili 97. godine u Brüsselu. Naprotiv mojega stana gradili su kuću; pa kad sam opazio da primorci zidu, nazvao sam im preko puta, ‘dobar dan’. Od tog dana smo se svako jutro pozdravljali.

Jednog jutra (ja se upravo brijem) čujem neku lomljavu, štropot i jauk, a kad k prozoru, ne vidim ništa, nego silnu prašinu: Srušio se shod, na kojem su zidari stajali! – Iz dubine čujem jauk, a što je još strašnje: u visini četvrtog kata – upravo naprama mojem prozoru vidim dva čovjeka između neba i zemlje! – – Ostala je greda u zid zataknuta (kao kakva vješala!), a na gredi dva čovjeka. Jedan jaše uza zid, loveći se noktima zida; drugi na kraj brvna visi na rukama... I on bi se htio zidu primaknuti, ali se greda slabo drži, pa kad god se čovjek pomakne, škriplje i u zidu se pomiče... Strovalit će se i brvno i ljudi!

I čujem, kako onaj koji se zida drži vapije: „Jure, brate, ne miči se, izmaknut će se greda! A moja nejačad...”

Onaj mlađi, koji na rukama visi, ukoči se, kao da je na krst razapet. Časak visi nepomično pa reče: „Pravo veliš – preteški smo... Pozdravi oca i mater – – Bog!”

Pa sklopi oči i pusti se u propast...“

Fran Mažuranić

Književnička iskra Zdenke Marković

Za Zdenkom Marković ostao je, naime, plodan i uspješan život, književna djela često na razmeđi pjesme i proze.

2. Svoj književni rad započela je Z. Marković crticom iz slavonskog života **Manda** (1903.), a desetak godina zatim objelodanila je svoju znanstvenu raspravu (doktorsku disertaciju) **Der Begriff des Dramas bei Wyspianski** (1915.). Bila je to knjiga sastavljena kao plod izučavanja djela „toga rijetkog i genijalnog pjesnika“. Tim radom i nizom prijevoda s poljskog jezika stekla je Zdenka Marković goleme zasluge za upoznavanje poljske književnosti u nas. Oduševljena Poljskom i književnošću njezinom Z. Marković je već god. 1912. u susretu s Krakowom priznala:

„Sam grad sa svojom starom gotičkom ljepotom, (...) ostavio je u meni neizbrisiv dojam. Visla i Wawel doveli su me do ekstaze. Kad sam se prvi put približavala Wawelu, toj grobnici poljskih kraljeva, u grlu me stislo i gušilo... Kraków me onda dočekao raširenih ruku, otvorio mi je srce svoje kao što sam mu i ja svoje otvorila.“

1. Za duga života uvijek je nosila u sebi iskru topline, nježnosti i radosti. I nije sustala na životnom putu niti se umorila s perom u ruci.

Zdenka Marković (1884.-1974.) pripada skupini hrvatskih književnika, koji su spojili svojim životom obale dvaju stoljeća, sačuvali sebe u vrtlogu društvenih lomova i književnih moda.

Uvijek topla u lirskom kazivanju, pojestoano iskrena prema sebi, bližnjima svojim i svekolikom životu. Ima Zdenka Marković svoje mjesto u nizu velikih hrvatskih žena: Ivane Brlić Mažuranić, Štefe Jurkić, Silde Košutić, Zdenke Jušić Seunik i drugih.

Slavko Ježić je u svojoj **Hrvatskoj književnosti** (Zagreb, 1944.) zabilježio: „U vanjskom svijetu (...) poznata je i Zdenka Marković, profesor, prevodilac s poljskoga i pisac lirske novela (**Let**, 1920.), pjesama u prozi (**Kuća u snieg**, 1922.), (**Kuća na sunca**, 1930.) i jednog autobiografskog djela (**Prozori moga djetinjstva**, 1941.). Na nju je utjecala lektira **Wyspiańskiego** i **Maeterlincka**. Djela su joj puna intimne, nešto prigušene lirike, osjećaja prirode, optimizma i hedonističkog panteizma“ (str. 359).

Ježićeva spomenuta bilješka napisana je za života Z. Marković, a nije ni potputna.

Slijedila su druga djela Z. Marković. Najprije knjiga **Let** (1920.), a dvije godine zatim knjižica lirike **Kuća u snieg** (1922.), a osam godina kasnije objelodanila je knjigu „prepunu sunca“ pod naslovom **Kuća na Suncu** (1930.). U baštini, u književnoj djelatnosti njezinoj treba spomenuti još djela: **Prozori moga djetinjstva** (1941.), zatim monografiju o hrvatskom kiparu Robertu Frangešu Mihanoviću (1954.) i završno djelo **Pjesnikinja starog Dubrovnika**.

Tako je Zdenka Marković ostavila neizbrisiv trag u hrvatskoj književnosti i spomen tihe i nenametljive književnice koja piše i prebire po sebi, po ljudskom životu u kontemplativnoj samoći i osamljenosti.

3. U jednom trenutku stvaralačkoga i ljudskog nadahnuća napisala je Z. Mar-

ković: „Dajte čovjeku opet samostan i pustinja, samotnih otoka i pustih oceanâ, gdje bi očajavao, preporučao se i u sebi rastao, gdje bi bio - sam.“

Jamačno su takva razmišljanja učinila Z. Marković veoma srodnom mislima i raspoloženjima Ive Andrića (**Ex Ponto**) s kojim se dopisivala i susretala. Ali čini se ipak da je ona sa svojih zavičajnih slavonskih širina ponijela u svojim dubinama prostranstva spremna za bogatstvo duha, otvorenost za vrednote dublje i trajnije od prolaznosti. Napisala je, naime, drugom zgodom: „A ja, evo, držim da taj dan, koji označuje ulazak naš u ovaj svijet čutila i dimenzija, nije važan, veće je daleko važniji dan kad si prvi put svjesno ušao u svijet duhovni, u zajednicu budnih“ (**Prvi Uskrs**).

Neposredna i iskrena Z. Marković nije gradila velikih fabula u svojim djelima, kao da se zapravo ne događa ništa iznimno, ali bliskost, nepatvorena čuvstvenost privlače, osvajaju.

Treba se vratiti sebi, prepoznati sebe i u prepoznatljivosti zagrliti drugoga, subrata i suputnika svoga - čovjeka:

„Gdjekad mi je da viknem s brda na brdo, iz doline u dolinu, da me čuju ljudi i da mi se jave u radosti, jer mi je duša široka kao nebo i puna kao ljetni klas. Htjela bih, da na svoju riječ čujem dragu dobру bratsku riječ, koja bi bila rođena sestra riječ moje, da vidim isto takvu čovječju sjenku, koju je radost nahraniла kao mene, da osjetim topli dah njen, koji bi bio rođeni brat duha moga...“

U shvaćanju života, ljudi i njihovih sudbina Z. Marković je bila postojana i dosljedna, željna „da na svoje ‘Vjerujem’ dobijem vječno ‘Vjerujem’“.

Tako i s tim uvjerenjima je živjela Z. Marković punih devedeset godina, kao ljudsko biće i književnica koja nije bilježila krupnim i plamenim riječima lomove i prekretnice što ih je doživjela i preživjela. U svemu je, naime, tražila smisao zbivanja i čovjeka u njemu. Čovjeka i subrata. Obična čovjeka, supatnika u kojem je srce i goljeme, tajnovite dubine bića.

Sebi i njemu je prilazila Zdenka Marković, ponekad sjetno, ali spremna na radost, malu i iskrenu radost. I na - samoću. Bogatu i obogaćenu samoću plemenitih ljudi i - pravih umjetnika.

Svečanosti Majčina dana

„U rukama vam je spas svijeta”

U Domovini nepoznati, a na Zapadu tako radosno slavljeni Majčin dan privukao je i ove godine u crkve, gradske dvorane i misijske prostorije na tisuće i tisuće hrvatske djece i mladih u Njemačkoj. Svi su oni svojim majkama, i to vrlo svečano, rekli veliko hvala za sve: za dar života, za trud, za žrtve i vjeru, za ljubav i trošenje vlastitog života da bi oni mogli biti sretni i zadovoljni. I još nas uvijek pomalo čudi da naša domovinska Crkva, prvenstveno Biskupska konferencija, nije odredila nedjelje koja bi na poseban način bila posvećena onima koje zovemo slatkim imenom majke, najljepšim imenom poslije Boga. Živimo u čvrstoj nadi da će na Zapadu tako lijepo osmišljena druga nedjelja svibnja biti uskoro presađena i na domovinsko tlo i da će se dobro i vrlo brzo primiti.

Jer, Majčin dan kao malo koji drugi u godini, ima sva obilježja radosne ozbiljnosti, sjetne i svete raspjevanosti, pun je ljepote. Tako ga, a to je vrlo važno, doživljuju djeca i majke. Tako smo ga i mi doživjeli na dva mesta, u dvjema našim misijama.

U Villingenu/Schweningenu, našoj misiji u Crnoj sumi, Majčin je dan proslavljen vrlo svečano već 11. svibnja. Prostorno vrlo velika misija okupila se tog subotnjeg popodneva na poziv svoga župnika Čipe i novoizabranog župnog vijeća u crkvu u Villingenu da bi proslavila euharistiju i pomolila se za sve majke – mrtve i žive. Slušateljstvo od oko 400 duša pozorno je pratilo prigodnu propovijed urednika „Žive zajednice” i vrlo lijepo sročene krasnoslove mladih. A poslije Mise susret u dvorani, priredba, pjesme, recitacije, ples. Sve mirno i dostojanstveno. Velika skupina mladih pjevača, a bilo ih je pedesetak, blagoslivje ruke, oči i srce svojih roditeljki. U pjesmi, dakako! A niz obraze, uglavnom mladih majki, teku suze, suze radosnice. „Vi, majke, imate u rukama spas svijeta”, izvija se iz duša raspjevane mladeži tako istinit, a opet tako zaboravljeni krik, tvrdnja. Ne zaboravlja se ni Majka svih majki – Marija, nije u spominjanju ni domovina prikraćena. Slušateljstvo uživa, pljeskom odobrava izvode svojih mladih, raduje se. Beethoven, Bach i Mozart (ta u Godini smo mladih!),

pod prstima naših mladih umjetnika, daju svoj umjetnički prilog fešti, Majčinu danu. I guslar je tu. Župnik Čip ponosan i zadovoljan, pastoralni suradnik neumoran, narod veseo, a majke, taj „pečat vedre nade”, sretne. „Hvala Crkvi, Čipi i Ivanu za ove divne sate”, čuje se s više strana. A poslije službenog programa razgovori, opuštenost, ples. Pleše puno parova, pleše puno svijeta, pleše se čedno. Nema razgoličenosti ni vulgarnosti. „Tako bi se moglo i u crkvi plesati”, reče netko. I točno reče! Ta, pravi ples nije tuđ Crkvi. Pravi je ples, može se reći, i nikao u Crkvi. Tek u „sitne sate” razilazak u radosti bogato ispunjenog i kršćanski doživljenog dana, Majčina dana.

Sutradan, 12. 5. 85., u Sindelfingenu slična slika, samo s još više sudionika i – umjetnika. Crkva Presvetog Trojstva puna, prepuna. Propovijeda i opet urednik „Žive zajednice”. Govori o duhovnim zvanjima, poziva mlade i roditelje, posebno majke, da o toj velikoj potrebi Crkve razmišljaju, razgovaraju, da za duhovna zvanja mole. Mlade

upozorava da je časno odlučiti se za svećenički ili redovnički stalež. Čudi se kako u ovom materijaliziranom svijetu ni kršćanski katolici u duhovnom pozivu ne vide duhovne i moralne veličine. Na svršetku je upitao: „I što bi bilo od naše Crkve, a dobrim dijelom i od našega naroda, da u svojoj dugoj povijesti nisu imali navjestitelja Božje riječi, lomitela Kruha besmrtnosti, molitelja, čuvara rasute baštine?”

Nakon euharistijskog slavlja kulturno-umjetnički program u Izložbenoj dvorani (Ausstellungshalle) Mercedesova grada. Dvorana puna! Oko 800 ljudi pomjivo sluša recitacije i pjesme, s uživanjem gleda „korake” razigranih folkloraša i sa zadovoljstvom pleše na ritmove „Fontane”, VIS-a iz stuttgarteke misije. Zbor mladih, pod vodstvom gospode Ivanke Rajić, izvrsno pjeva, praćen misijskim orkestrom, „Pjesmu židovskog zbora” iz Verdijeve opere „Nabucco”. Divno! Točno 56 folkloraša pleše uvježbano i svježe, pod ravnjanjem T. Dvanaeščaka, Splet slavonskih kola i Svatovac. Stvarno lijepo. A recitacije mladih i onih sasvim mladih, tumače majčino mjesto i značenje u životu djece i društva, diraju srca, mame suze. I društvo „Matija Gubec” ima svojih pet minuta. Njegovi predstavnici lijepo pjevaju i još ljepše sviraju.

Sve skupa izvrsno, a za sudionike, župnika Tomislava Duku i pastoralnu suradnicu Ivanka nezaboravan dan, Majčin dan.

Ignacije Vugdelija

***

U nedjelju, 12 svibnja, proslavili smo u našoj regensburškoj misiji Majčin dan. Sunčano proljetno jutro, toplo kao majčino krilo, uljepšalo nam je dan. Okupili smo se na redovnu nedjeljnu svetu Misu. Kao i svake druge nedjelje molitva i pjesma, ali taj dan je bilo nekako sve svečanije, veselije.

Dječica su nestrljivo čekala svoj čas. Poslije svete pričestii izvela su djeca svoj kratki program posvećen majkama. Posebno su razveselila mala djeca recitacijom „Mama, volim te.” Majke su bile razdragane, sretne, kad su Sonja, Dijana, Gabrijel i drugi glasno i hrabro odrecitirali, prvi put pred svima, svoje recitacije. Stjepan je priopćio da je dobio brata Josipa i zahvalio mami.

Miroslav je na klarinetu odsvirao pjesmu „Povratak” a Kristina je tu pjesmu svojim zvonkim glasom odrecitirala.

Recitacijom „Mati” od Izidora Poljaka povećala nas je Anita u naše domove, k našim dobroim majkama koje za nas mole, na nas misle i koje željno očekuju naš povratak.

Dvije djevojčice su na koncu s ljubavlju razdijelile svim prisutnim ženama stručak cvijeća povezan trobojnicom.

Sve čitatelje „Žive zajednice” toplo pozdravljaju mladi iz Hrvatske katoličke misije u Regensburgu. s. Miroljuba Marijanović

„Kako su lijepe i drage sve majke s nevinim čedom u naručju svom”. Detajl s Majčina dana u Villingenu.

BONN

Majčina je ljubav jača od smrti

Lijep broj naših vjernika iz Bonna, Bad Honnefa i Waldbroela proslavio je ovogodišnju svečanost Majčina dana u Bonnu 4., a u Waldbrelu 11. svibnja.

Prigodna služba Božja, recitacije i pjesme veličale su našu nebesku Majku Mariju i našu zemaljsku majku, roditeljicu.

Kulturno-zabavni dio programa pripremila je s. Edita s djecom i mladima iz naše misije. Po prvi put su nastupile misijske folklorne grupe sa spletom slavonskih narodnih kola u vlastitoj režiji i nošnji.

Igroat „Majčina ljubav jača od smrti“ i skeć „Skitnica na policiji“ ostat će u trajnom sjećanju prisutnih gledalaca.

Ples, zabava, razonoda i prijateljski susreti dali su osobit pečat ovim slavljinama u našoj misiji. To su bila dva lijepa dana i dva lijepa susreta za koje se isplatio raditi.

Mir i najsavršeniji red bili su kruna ovih naših sastanaka.
P. Berislav Nikić

Svojim dragim majkama znaju naši mladi odigrati i pokoji ples. Na slici: bonnska mladež pleše narodno kolo „za ljubav svojih majki“.

DÜSSELDORF

U tri tjedna tri velika događaja

Naša je misija u tri tjedna imala tri velika i radosna događaja. Posljednje nedjelje travnja, 28.4., bila je prva pričest koju su primila 34 dječaka i djevojčice. Za taj veliki dan pripremala ih je cijelu godinu s. Z. Čavar. „Svi budimo jedno srce“, bio je moto ovogodišnje prve pričesti. Zato su mlađi i prinijeli na oltar jedno veliko i 34 mala (naslikana, dakkako) srca sa svojim imenima.

U subotu 4. svibnja slavili smo u velikoj župnoj dvorani Majčin dan. U znaku velikog Srca program su vrlo srčano izvodili mlađi umjetnici. Srce za majku domovinu, srce za Majku Mariju i srce i cvijeće za prisutne majke. Dvorana je bila dupkom puna, a veselje i pjesma trajali su do sitnih sata. Sviralo je VIS „Plave zvijezde“. Sutradan poslijе sv. Mise održan je kratki duhovni koncert za naše majke i vjernike. Održao ga je VIS „5-D“, poznata obitelj Dubrović iz Zagreba.

U nedjelju 12. svibnja primilo je 53 naših mlađih iz ruku pomoćnog kološkog biskupa dr. Klause Dicka pečat dara Duha Svetoga, sv. potvrdu. „Pripadama kološkoj i domovinskoj Crkvi i trebamo se držati obiju“, istakao je župnik Nikola u pozdravnom govoru. Mlađi su se za krizmu spremali tijekom cijele godine u dvije grupe. Jednu je vodila sestra Zdenka, a drugu sestra Gertruda. Pred samu krizmu župnik je učinio službeni ispit svakom krizmaniku. Biskup je bio razdražan, a crkva prepuna vjernika. Biskupa je u ime vjerničke zajednice pozdravio socijalni radnik Mile Begonja, a dvije djevojke u narodnim nošnjama predale su mu cvijeće i „Monografiju provincije Presv. Otkupitelja“ s potpisima svih krizmanika.

Za uzašače smo išli u Lurd s jednim autobusom. Kao provjeru za Susret mlađih u Frankfurtu održat ćemo međumisijski tur-

SPAICHINGEN

Mala kronika značajnih događanja

Dana 24. 3. 1985. našlo se oko 150 vjernika iz misije Tuttlingen, Spaichingen i Rottweil, sa svojim svećenicima I. Borićem i B. Raićem, u Beuronu, 30 km od Tuttlingena, gdje su koračajući od postaje do postaje u molitvi i razmatranju pratili Kristov križni put i hramili sebe u vjeri i odanosti Njegovoj Crkvi. Bio je to križni put koji će se dugo pamtitи.

Par dana kasnije, 30. 3. 1985., u prostorijama naše misije u Tuttlingenu organiziran je Šahovski turnir na kome je sudjelovalo 20 sudionika. Bilo je to pravo sportsko nadmetanje. Igra uma i prijateljskog susreta jednih s drugima. Sudionici su zaslužili svaku pohvalu – bili su strpljivi i sportski su se ponašali.

Pobjednički pehar iz ruku p. Bernarda Dukića primio je vlč. Zvonko Zuger.

Radost Cvjetnice bila je još veća jer se u našoj sredini našao p. Bernardo Dukić koji je vodio procesiju, a uz njega su se našli svećenici: voditelj misije Ivica, Bosiljk, vlč. Miroslav Ugljar i vlč. Zvonko Zuger. P. Bernardo je jednostavnim i lijepim riječima uputio sabranim vjernicima riječi ohrabrenja.

**GÖPPINGEN/GEISLINGEN
Veliki turnir u malome gradu**

Povodom „Godine mlađih“ Hrvatska katol. misija Göppingen/Geislingen organizirala je nogometni turnir mlađih u svojoj misijskoj filiali u Geislingenu. Zašto baš u Geislingenu? Zato što se mlađi nogometari iz

nir u nogometu. Frankfurtska je olimpijada naša najprivlačnija točka. Ove se godine za nju posebno marljivo spremamo. NČ.

Sestra Kristina iz Rottweila pobrinula se da se i lijepom pjesmom Gospodin na poseban način slavi.

Blagdan Velikoga četvrtka proslavljen je u Tuttlingenu zajedno s Nijemcima... Iza Misije bio je susret u centru gdje su vjernici pogledali lijep film o Crkvi u domovini.

Veliki petak – Dan muke Gospodnje, svetkovali smo u Spaichingenu. Crkva sv. Josipa bila je do posljednjeg mjesta ispunjena. Pjevala se Muka Gospodnja.

Dr. Tomislav Međugorac propovijedao je o križu iz kojega dolazi uskrsnuće. Ispovjednici su mirili ljudi s Bogom Velikim i Milosrdnim. Uskrsno bdjenje imali smo zajedno s Nijemcima u Spaichingu, u crkvi sv. Petra i Pavla.

Svečanu svetu misu predvodio je mjesni župnik Müller, uz nekoliko koncelebranata.

Ovim putem voditelj misije zahvaljuje svima onima koji su svojom prisutnošću ili svojim aktivnim sudjelovanjem slavili Boga Velikoga.

Posebna zahvala u ime vjernika ove misije patru Bernardu da nas je posjetio i otvorena ga srca ponovno očekujemo. Iskrena hvala sestraru iz Rottweila, a posebno sestri Kristini na vođenju pjevanja.

ACIVI

ovoga grada već duže godina nalaze u „špic“ nogometnog natjecanja u Njemačkoj. U ovogodišnjem susretu koji je održan 11. 5. 1985. i koji je privukao mlađe Hrvate iz gotovo cijele južne Njemačke, ekipa Geislingena osvojila je u velikoj konkurenciji treće mjesto i prigodni pehar. Pehare prvog i drugog mjestu izborile su ekipa iz Münchena i Ludwigsburga. Uz spomenute momčadi na turniru su sudjelovali još mlađi iz misija Ulm, Augsburg, Freising, Balingen i dvije ekipa iz Stuttgart. S njima su se još natjecali nekadašnji NK Vjesnik iz Göppingen, NK Slavonija iz Geislingena i ekipa misionara.

Susret mladih u Mettmannu

„Čist naraštaj uljuđuje i ukršćanjuje”

Iako je prvosvibanjsko jutro pod rurskim nebom bilo kišno, maglovito i tmurno, prišao je u ranim satima zavidno velik broj naših mlađica i djevojaka sa svojim svećenicima, redovnicama i vjeroučiteljima u Mettmann, grad neardentalskog pračovjeka, na svoj brižljivo pripremani susret u Godini mladih. Došli su iz 21 misije koje sačinjavaju rajska-vestfalsku regiju iseljene Crkve u Hrvata. Iako pokisli, nisu mogli sakriti svoje radosti da su zajedno, da su sa svojom Crkvom kojoj je puno do toga stalo da oni uspiju, da budu sretni. Zato i jesu najprije pošli u crkvu sv. Tome Morusa da se pomole, da zapjevaju, da proslave euharistiju i čuju poruku svoje Crkve. Sročenu pozdravnu riječ izrekao je domaćin p. Josip Župić – na hrvatskom i na njemačkom. Sv. Misu je predvodio, okružen svim misionarima i mjesnim župnikom nadušobrižnik p. Bernardo Dukić, a propovijedao je p. Ignacije Vugdelija. On je u nekoliko točaka iznio što Crkva očekuje od svojih mladih. Bio je zahtjevan i radikaljan. Tako je govorči o ljubavi doslove kazao: „Njegujte ljubav! Ljubav, a ne ljubakanje. Možda vam upada u oči razulnerost i raskalašenost njemačkih djevojaka i mladića s obzirom na seks. U tom ih ne mojte oponašati. Čuvajte svoje srce, čuvajte svoje misli i tijelo za časno i sveto bračno zajedništvo. Ne grijesite bludno, ne starite prije vremena, jer u protivnom nemate što naučiti. Ljubav je previše ozbiljna i vrijedna, a da biste je smjeli žrvovati kratkim užicima koji razgoličuju i na kraju unesrećuju. Predbračna iskustva nisu nikakva priprava za dobar brak. Pazite na ono što čitate, što gledate. Čuvajte se slaba društva, droge, alkohola, tamnih zakutaka. Samo čist naraštaj – a vi to budite! – može uljuditi, popraviti i ukršćaniti ovaj razuzdani svijet.” Propovjednik je završio svoj nagovor riječima: „Draga mladeži, ovom svijetu nije ništa toliko potrebno kao Bog. Pomozimo svojim životom i svojim svjedočenjem da se u naše vrijeme što prije rodi zora novog dana u kojem će Krist u svijetu biti prisutniji, a svi ljudi sretniji”.

Pri svršetku Mise mlade je pozdravila gradačelnica Mettmanna. P. Župić, glavni organizator ovoga susreta, uručio joj monografiju o križevima u Dalmaciji.

Po ocjeni svih sudionika euharistijsko je slavlje bilo vrlo dobro pripremljeno (svi su sudionici imali potrebne tekstove!) i vrlo lijepo proslavljen. A to je važno i značajno. S lijepom se liturgijom ne može po ljepoti ništa mjeriti. I mjesni je župnik bio zadivljen i razdražan.

Probrano i dobro naučeno pjevanje mladih misijskih zborova u Mettmannu nije nikoga, a posebno ne roditelje, ostavljalo ravnodušnjima.

Hoće li mladi prenijeti kulturnu baštinu svoga naroda svojim potomcima?

Poslije podnevnog odmora, točno u 14 sati, počeo je u prostranoj i lijepoj Gradskoj dvorani u Mettmannu kulturno-umjetnički program koji je otvorio predstavnik naših misionara v.l. Stjepan Penić, župnik u Essenu. Iza otpjevane hrvatske himne nastupili su zborovi mladih iz Dortmundu, Bonna, Hagenu, Wuppertala, Kölna i Leverkusena, točno po programu. U zborovima je bilo vrlo mnogo mladih pjevača. Njihovo pjevanje probrano i dobro naučenih pjesama nije nikoga od publike ostavljalo ravnodušnim. Izmjenjivanje duhovnog, narodnog i umjetničkog melosa zgodno se uklapalo u toliko željenu i voljenu sliku mlada čovjeka – čovjeka duhovnog, narodnog i kulturnog. Mladi znaju pjevati, ali znaju i vjeroučitelji što ih treba naučiti. Prva melodija na prave riječi stvarno oplemenjuje, razveseljava, na dobro usmjeruje. A takve je melodije na ovom susretu bilo mnogo. Izvrsno!

Predstavnice Duisburga i Lüdenscheida odrecitale su vrlo dopadljivo po jednu pjesmu.

U drugom dijelu pozornica je pripala folklornim grupama Münstera, Moersa, Neussa, Hagenu, Bielefelda, Düsseldorf, Essena i Bochuma. Mlađaci i djevojke u krasnim narodnim nošnjama, koje vjerojatno nemaju ni bolje stopeče župe u domovini, otplesali su dug niz kola iz gotovo svih krajeva u kojima se hrvatski govori. No, „Slavonija“ je nekako prevladala. Lijepo! I upitasmo se: „Bo-

že, hoće li ovi mladi to kulturno blago svoga naroda prenijeti svojoj djeci ostanu li u Njemačkoj?“ Strah da neće nije bezrazložan. Crkva svoje ipak čini, čini koliko može.

Pri kraju programa sve nazočne su svojim pjevanjem vrlo ugodno iznenadili braća i sestre iz zagrebačke grupe „5 D“. Stvarno su lijepo pjevali i svirali. Nakon duhovnih sanjona zasvirali su mladi Zagrepčani za ples u koji se uključila, tako nam se bar činilo, sva nazočna mlađež. A to je i trebalo! Za glavu je bilo dosta poruka, za srce isto tako. Trebalo je da i noge dobiju svojih „pet minuta“. Postoji naime velika opasnost da na susretima mladih stariji odrede sve: naprave program, održe besedu, uozbilje sadržaje i stop. Nerijetko su mladi prikrajeni. Toga u Mettmannu nije bilo. I dobro je da nije bilo.

Kroz program je s notom propovjedničke karizme vodila Marija Šimović iz Bochuma. Drugi voditelj programa bio je Josip Crnjac iz Kölna. Bili su dobri i oni i neupadni tehničari kod razglaša koji je dobro funkcionirao. Trud se svih misionara, posebno mettmanskog, isplatio. Susret je u svakom pogledu uspio. Program je doduše morao biti kraći. No najvažnije je da je mlađež bila zadovoljna. A bila je.

Gledajući ih kako mole, kako pjevaju i plešu promatrač i nehotice zaključi: pa njihova je budućnost, makar Jean Paul Sartre mislio drukčije. Bio je ovo uistinu lijep i ugodan dan, dan radosti i mira. A i sam se program odvijao pod mottom: „Mladi i mir idu zajedno“.

Ignacije Vugdelija

Predsjednik Reagan o Papi

Predsjednik Sjedinjenih Američkih Država Ronald Reagan izjavio je nedavno pred portugalskim parlamentom u Lisabonu da je za

vrijeme prošlogodišnjeg susreta s Ivanom Pavlom II u Aljasci Svetom Ocu rekao „da su primjer jednoga čovjeka kao što je Papa i molitve vjernika moćnije nego sve armije i vlade svijeta“.

Inozemni katolici na proslavi
750. obljetnice limburške katedrale

Evropa u malom našla se u Limburgu

Limburška biskupija nije odveć stara. Tek joj je 158 godina. Nije ni velika. Ima nešto više od 900.000 katolika od kojih najveći dio živi u frankfurtskom bazenu. Ali, ima katedralu, u Limburgu, s kojom se po ljepoti i starosti ne može mjeriti mnogo evropskih biskupskih crkava. Krasna je. Ove godine cijela biskupija na veliko slavi 750. obljetnicu Života svoje „ljepotice“. Organiziraju se hodočašća, održavaju se znanstveni skupovi o katedrali, o njoj se govori na radiju i televiziji, o njoj se puno piše. Sve se to čini pod motom: „Kuća Božja među ljudima“.

Katolici drugog materinskog jezika u biskupiji Limburg imali su svoj „katedralni dan“ 19. 5. 1985. godine. Sve inozemne katoličke zajednice okupile su se toga dana na zajedničku Misu u katedrali s biskupom F. Kamphausom. Pred oko 1500 vjernika (trećina su bili Hrvati!) biskup je govorio o „Božoj kući u kojoj ima mnogo stanova za sve ljude, za sve kulture i civilizacije“. Više je puta ponovio da u Crkvi nema stranaca. Naši su vjernici skladno pjevali, a katedralne su orgulje pod prstima vršnog umjetnika prof. M. Leš-

cana bile nezaboravno razigrane. Priznali su to i njemački nazočni stručnjaci.

U limburškoj Gradskoj dvorani održana je popodne trosatna „Europa-fest“. „Danas je Evropa u Limburgu“, uzviknuo je pred oko 1.300 osoba odmah na početku H. Leuninger, biskupijski referent za strance koji je, zajedno s jednom Talijankom, i vodio kroz program. Bilo je puno pjesme, folklora, glazbenih komada. Nastupali su Portugalci, Talijani, Česi, predstavnici francuski i engleski govorećih zajednica, Mađari i, dakako, Hrvati. Bilo je izvrsnih i manje izvrsnih točaka. No, opće je mišljenje da su hrvatski folkloraši, pjevači i diple sve nadvisili. Urnebesni se pljesak prolomio dvoranom kad su folkloraši „Croatie-ensemble“ otplesali „Prigorje“. „Pravi profesionalci“, reče Leuninger. Pjesme djevojačkog zbara iz Frankfurt-a kao i misijskog zbara iz Wiesbadena bile su na visini. Slušateljstva se posebno dojmila melankolična „Na svetu je samo jedan kraj“ frankfurtskih djevojaka.

Na svršetku je zajednički otpjevana židovska pjesma „Šalom, haverim, šalom, le hit-

Limburška katedrala, provstolnica mjesne Crkve, „ukrašena je i dragocjenim biserom inozemnih katolika“, rekao je H. Leuninger

raot, šalom“ na židovskom, što u prijevodu po prilici znači: „Mir i radost do slijedećeg susreta“. Vrlo lijepa pjesma.

Posljednja je riječ pripala mjesnom biskupu koji je sav svoj doživljaj sa susretima s inozemnim katolicima u biskupiji sažeo u riječi: „Ljepota i istina su polifone“. Ignacije V.

MÜHLHEIM/RUHR - FRANKFURT/M.

Njegovanje poznanstva i prijateljstva

Poznanstvo naših mladih iz Mühlheima na Ruhru i Frankfurta na Majni ne traje dugo. Tek dva mjeseca. No, kad ih čovjek vidi zajedno dobiva dojam da se poznaju već nekoliko

godina. Mladi iz ovih dviju misija susreli su se i upoznali u autobusu kojim su putovali u Rim na cvjetničko hodočašće i susret sa Svetim Ocem. U gradu na Tiberu produbili su

svoje veze i vezice, sklopili prijateljstva. Po povratku u svoje gradove nastavili su dopisivanjem, telefoniranjem, međukomunikacijom. Pamte se rođendani, imendani, šalju čestitke, izmjenjuju fotografije, uglavljuju posjeti.

Na Uzašašće ove godine pošli su frankfurtski „Rimljani i Rimljanke“ u Mühlheim da vide i pozdrave znance, da prodube prijateljstvo. Misionar fra Josip Vrdoljak, past. suradnik Josip Vukadin i misijska mladež dočekali su ih bratski, prijateljski, raširenim ruku. Svi su najprije bili na predavanju koje je održao urednik „Žive zajednice“ i na euharistijskom slavlju preko kojega su zavidno lijepo pjevali. Zatim su posjetili misiju i nekoliko obitelji mühlheimskih mladih. Raspoloženje je bilo na visini, a razgovorima i pjesmi nikad kraja. Svi zadovoljni, svi oduševljeni. Izmijenjeni su i prigodni darovi, zabilježena poneka adresa i telefonski broj, učinjeni snimci. Uskoro će mladi iz Mühlheima k svojim kolegama i kolegama u Frankfurt - na uzvratni posjet. U Frankfurt se već na veliko pripremaju za taj ponovni susret. I tako se, unatoč velikoj razdaljini, njeguje poznanstvo i prijateljstvo između mladih ovih naših dviju misija. Dobro je to i potrebno. Što se naši mladi budu međusobno više posjećivali i viđali, bit će i opasnost otuđenja, ponjemčenja, manja. A to nije mala stvar. Iv.

Mühlheimski i frankfurtski mladići i djevojke imali bi što jedni drugima reći daje vrijeme susreta i duže trajalo.

Frankfurt, Offenbach, Darmstadt
i Mainz u Lurd

Na vjerskim se sastancima dokazujemo kao evropski narod

15. svibnja ove godine u popodnevne sate bilo je veoma živo pred Hrvatskim centrom u Frankfurtu: 106 hodočasnika iz Frankfurta i Offenbacha sjelo je u autobuse i krenulo na hodočašće čudotvornoj Gospi Lurdskoj. Robina i prijatelji dopratili su hodočasnike da bi im zaželjeli sretan put i prepričali se u njihove molitve. Žamor je postao glasniji kod ulaženja u autobuse, a zadnje su preporuke bile: donesi mi lurske vode; zapali pred Gospom svetu; podaj ovo za lemužinu! Hodočašće je krenulo s molitvom i pjesmom. Što se dalje putovalo društvo je postalo sve razgovorljivije, raspjevanije. Pjesme, molitve i šale učinili su putovanje ugodnim a od hodočasnika znance i prijatelje. Jedna od većih blagodati hodočašća je u tom što hodočasnici postanu prijatelji. Putovalo se i danju i noću, ali napor se nije osjećao, kao da je putovala jedna velika i draga obitelj.

Na ulasku u Lurd odjeknula je pjesma „Sred te se pećine“ a ovaj put su se kod mnogih i oči orosile suzama. Bile su to suze nade i vjere, radosti i brige, jer, mnogi su hodočasnici dođijeli u taj grad nade svoje boli, svoje brige i vodili svoju bolesnu djecu. Marija, Majka Božja Lurdska bila je velika nada tim patničkim srcima. Makar će im dati snage da svoju bol nose vjernički kao što je i ta Žena cijeli život nosila mačboli u srcu. I prva briga

Ova slika naših hodočasnika iz Frankfurta, Offenbacha, Darmstadta i Mainza podsjećat će ih dugo na milosne dane koje su proveli u Gospinu gradu

nakon smještaja u hotele bila je: poći pred šipilju i izliti cijelo srce Gospi. Poljubili smo ono drago kamenje Masabjelske pećine, klekli ispred Bijele Gospođe te se isplakali i namolili. Utješeni molitvom i osvježeniji „lurdskom vodom“ krenuli smo obilaziti svetište da bismo na kraju u divnoj St. Josephkapelle otpjevali službu Večere Gospodnje. Iza večere u hotelu našli smo se s upaljenim svjećama u dugoj procesiji predvođeni zastavom Lijepa naše. Srce nam je zatreptalo kad se s mikrofona začula „Hrvati se, evo, Tebi utječu“. Po vjeri smo ušli u evropske narode, na vjerskim sastancima se i zapažamo kao evropski narod.

Naoj skupini pridružila su se već na putu 53 hodočasnika iz Darmstadta s fra Franom na čelu i ostali smo nerazdvojivi cijelo vrijeme. Najviše suza i jecaja bilo je kod moljenja Križnog puta u petak. „Naš životni križni put mnoge je i nas doveo dragoj Gospici. Kao što nije mogla skinuti križ s leđa svoga Sina, možda neće moći ni nama. Ali kao što je Njega pratila uz Kalvariju, pratit će i nas uz našu Kalvariju“, kazao je predmolitelj.

Vratili smo se sretniji u Frankfurt, Mainz, Offenbach, Darmstadt s velikom i dragom mišlju: u srpnju putujemo u Gospinu Hrvatsku!

R.B.

BONN/DÜSSELDORF

Lurd je mjesto na kom se vjera jača

Po lijepom i sunčanom vremenu oputovala je grupa naših vjernika iz Bonna 15. svibnja t. g. u pravcu Lurda. Na belgijskoj granici dočekala nas je grupa naših vjernika iz Düsseldorfa koju je predvodio misionar p. Nikola Čurčić.

Nakon dvadesetsatne vožnje došli smo u Lurd gdje smo se susreli s našim vjernicima i njihovim svećenicima i časnim sestrama iz

Darmstadta, Frankfurta, Giessena, Wetzlar, Pariza i Zagreba.

Za vrijeme trodnevnog boravka u Lurd imali smo dvije zajedničke Mise u crkvi Sv. Pija X i u spilji Gospina Ukažanja. Ostale vjerske pobožnosti obavljane su po grupama. Tako je bilo i kod razgledanja kulturnih znamenitosti Lurda.

Mi iz Bonna iskoristili smo subotu prije podne/18. svibnja/ za lijepi izlet u Pirinejsko gorje, na visinu od dvije tisuće metara. Bilo je divno.

Za vrijeme jedne pauze u pravcu Lurda upitao sam jednu hodočasnici iz svog autobusa zašto ove godine putuje u Lurd. Odgovorila

mi je: „Idem u Lurd moliti Boga za djecu, za sebe, za ljude dobre volje, za miru svijetu...“ Ovo je bio cilj svih hodočasnika.

Išli smo u Lurd moliti Boga, slaviti Krista i veličati Mariju. Išli smo u Lurd k dobroj Majci u pohode. Ona zna što je njezinog djeci najpotrebnije i kada im je što najpotrebnije. To potvrđuje povijest Gospinih ukazanja u Lurd, Fatimi i...

Isplati se zbilja poći u Lurd i vlastitim očima vidjeti ljudsku bijedu i doživjeti kršćansku vjeru na djelu. To je mjesto gdje se vjera jača, nuda učvršćuje a vlastiti jed i bijed ublažuju. p. Berislav Nikić

AACHEN

Sestre uzveličale slavlje prve pričesti

Slavili smo je kao i svake godine: procesija s djecom sa svijećama u rukama do oltara, obnova krsnog zavjeta, propovijed znakovita (s cvijećem u ruci), molitva vjernika (djeca i roditelja), donošenje darova na oltar (prije toga pokrivanje oltara), djeca na oltaru sa svećenikom od prikazanja do pričesti, zahvalna molitva djece, dijeljenje spomen-križa (na križu je predstavljeno lomljene kruha - Isus i učenici u Emausu). Vjerojatno se

tako ili slično slavi svuda, a sigurno i svečanje i osjećajnije. Dakle, ništa posebno. Ako je bilo nešto posebno, onda su to bile časne sestre franjevke, njih 30 (vidi zadnji broj „ZZ“), koje su došle na izlet u Aachen, i sudjelujući kod sv. Mise otpjevale 3 duhovne pjesme.

Svećenik je na početku sv. Mise pozdravio Nijemce na njemačkom, a i u propovijedi se obratio kratko i njima. Pozvao ih je da pjevaju pjesme na hrvatskom, jer su bile za tu zgodu ukusno fotokopirane i s notama.

Evo, što su Nijemci rekli o slavlju. Dvije učiteljice: „Takvu lijepu prvu sv. pričest mi još nismo doživjele“, voditelj odjela za pastoral

pri biskupiji Aachen: „Vrlo lijepo slavlje“; a jedan stariji gospodin: „Ja sam evangelik, ali me je oduševilo vaše slavlje u crkvi“. Dva tjedna kasnije susrećem jednog Nijemca na ulici: „Pater, bilo je prekrasno“.

Istina, crkvje bila puna, skoro kao na Božić. Pjevalo se oduševljeno, možda ne uvijek skladno. Sestre su prekrasno pjevale. Neki su i proplakali. Jesu li one povod tolikim komplimentima, ne znam. Ili jednostavnost, oduševljenje? Naši su govorili: „Fra Mato, krasno je bilo. Hoće li doći sestre i za krimu?“ Od svih pohvala najviše mi se svidjela ona koju su izrekle sestre franjevke: „Fra Mato, imaš lijepu zajednicu.“ M.K.

Rajnsko-majnsko hodočašće u Marienthal

Bogoljubno, marioljubno i raspjevano

„Je li nas ikada bilo ovoliko u ovom glavnom porošteništu limburške Crkve?“ upita nas jedan hrvatski misionar koji nije dugo u službi na ovom području Njemačke na kojem živi veliki broj hrvatskih katolika. Nismo mu znali točno odgovoriti. Ali, da nas je bilo puno, u to nema sumnje. Nekoliko tisuća! Možda čak pet, šest! Usporedbe s dosadašnjim hodočašćima u Marienthal (blizu Wiesbadena) nismo htjeli praviti. No, čini nam se da se malo gdje u Zapadnoj Evropi okupi toliko naših ljudi, kao u Marienthalu, na jednodnevni molitveni sastanak. Iako čujemo i za puno veće brojke s nekih sastajališta naših vjernika na Zapadu, mi smo pomaši skeptični, jer brojke znaju biti poprilično varljive.

Topao i vedar Duhovski ponедjeljak „primamio“ je, rekosmo, iz svih trinaest misija iseljene hrvatske Crkve silno mnoštvo hrvatskog življa u šumovitu i dragu „Mariji-

nu dolinu“, sabrao ih na tradicionalni hodočasnički susret, na primanje sakramenta pomirenja, na križni put i euharistiju te na popodnevnno radosno zajedništvo uz zvukove domaćeg melosa i poznate domovinske pjesme.

Križni put, a pripremile su ga sve misije, vrlo lijep. Samo da je nutarnja povezanost između stajališnih tekstova koje su čitali mlađi bila veća i da je ozvučenje, vjernika radi, bilo bolje. Misa raspjevana, vremenski gledano čak i „prekratka“. Predvodio je dr. fra Emanuel Hoško, župnik-franjevac iz zagrebačkog Sigeta, u koncelebraciji s naddušobrižnikom p. Dukićem i osamnaestoricom koncelebranata. Propovijedao je fra Emanuel. U svježem i razigranom rječniku, teološki duboko, govorio je on o Mariji koja okuplja najviše vjernika. Čak više i od blagdana Božića! Naglasio je da je Gospa prva ljubav svijeta budući daje „Boga otkrila čov-

jeku i nastanila ga u naš svijet“. Marija je velika, rekao je, jer je vjernica, a „vjera je silni zalet duše koji čovjeka izbacuje iz njegovih okvira i čini ga Božjim“. A, to je nova dimenzija postojanja! Završio je da Mariju najbolje štujemo kad je naslijedujemo i da je kršćanska zadaća: živjeti bogoljubno i marioljubno.

U popodnevnim satima vjernicima je za razonodu i vedro raspoloženje pjevao i svirao „Maestral“, VIS Gospe od zdravlja iz Splita. Mladi su Splićani svoj posao obavili značajki. Zapažalo se ipak da im je moderna, posebno zabavna pjesma, bliža od narodne. A da su i koju duhovnu šansonu unijeli u program, vjernički bi puk bio još zadovoljniji. Guslar i diplar su - svaki na svoj način - uspješno izveli svoje točke tradicionalnog sadržaja bez koga se velik dio naših ljudi teško snalazi i nalazi.

Blaga kiša poslije programa kao da je htjela zaliti i natopiti sve što su hodočasnici čuli i vidjeli. Uvjereni smo da će se i ovogodišnji marienthalski doživljaj, i bez nje, primiti vjerničke duše i srca našega čovjeka. Iv.

Križni put po „Marijinoj dolini“ jedan je od najdražih momenata naših ljudi koji hodočaste u Marienthal. Na čelu povorke naddušobrižnik p. Bernardo i p. Emanuel Hoško.

BERLIN

Društvo „V.F. Mažuranić“ neumorno

Hrvatsko kulturno društvo „V.F. Mažuranić“ organiziralo je za vrijeme svoga plodnog petogodišnjeg postojanja niz uspjelih predavanja iz nacionalne povijesti te kulturnog i vjerskog života hrvatskog naroda. Društvo djeluje u okviru Hrvatskog dušobrižničkog centra u Zapadnom Berlinu. Predavanja se održavaju obično posljednjeg petka u mjesecu, a uvijek je prisutan velik broj slušatelja. Samo društvo ima oko 200 aktivnih članova koji plaćaju simboličnu mjesečnu članarinu od svega pola marke. Nakon svakog predavanja razvije se živa diskusija pa se mogu čuti vrlo zanimljiva pitanja i odgovori koji duhovno i kulturno obogačuju našega čovjeka.

Tako je 26. travnja ove godine održano predavanje na temu „Kršćanstvo i suvremene, moderne religije“, a predavač je bio naddušobrižnik p. Bernardo Dukić. Velika dvorana našeg Centra bila je ispunjena do posljednjeg mesta. Ljudi nisu htjeli propustiti čuti vrsnog predavača kao što je to p. Bernardo. Naddušobrižnik je odmah na početku protumačio što je to objavljena, a što neobjavljena religija. Zatim je vrlo zanimljivo prikazao kako su nastale evangelička i anglikanska Crkva i različite sekete. Najviše se zadržao na „Jehovinim svjedocima“ koji vjeruju u Boga, a zbacuju sakramente i učenje Katoličke Crkve. Kazao je da i među našim ljudima ima „Jehovaca“, a da za to

krivnju snosi nedovoljna poučenost u vjeri. Tjelesne i duševne tegobe znaju također pogodovati prihvatanju jehovističkih tumačenja Sv. pisma.

Poslije predavanja p. Dukić su postavljena mnoga pitanja od kojih izdvajamo: Zašto Kat. Crkva ima više sljedbenika na Zapadu nego na Istoku? Zašto su „Svjedoci Jehove“ tako uporni? Koja je razlika između kataličke i pravoslavne vjere? Zašto su velike religije došle upravo s Istoka? Na sva ta i druga pitanja p. Bernardo je odgovarao strpljivo, stručno i razgovjetno tako da ga je svatko mogao razumjeti.

Već se bližila ponoć, a p. Dukić je objasnjavao jednoj grupi smisao i cilj našega vjerovanja. Zahvaljujemo mu. Nadamo se da će i ubuduće posjećivati našu zajednicu u Berlinu i održati koje predavanje poput ovoga.

Ivec Milčec

KARLSRUHE

Svečano obilježena 15. obljetnica misije

„Hajdenjaki“ iz Gradišća i misijski zbor mladih pod ravnjanjem s. Danijele pjevaju „Iz Hrvatske ja sam čuj“

Na Duhove, 26. svibnja o.g., Hrvatska kat. misija u Karlsruheu proslavila je 15. obljetnicu svoga postojanja. Slavlje je započelo svečanom sv. Misom u St. Michaelkirche, gdje se svake nedjelje i blagdana redovito služi euharistija na hrvatskom jeziku. Na samom početku misnog slavlja, vlč. Ivan Plješa, voditelj Hrv. kat. zajednice u Karlsruheu, pozdravio je najprije sve goste koji su došli uzveličati i zajedno sa svećarima slaviti euharistijsko bogoslužje, a potom sve župljane koji su se toga dana okupili u velikom broju. Sv. Misu je predvodio msgr. Vladimir Stanković, ravnatelj hrvatske inozemne pastve, a u koncelebraciji su bili vlč. Ivan Plješa i njemački gošti: dr. A. Füssinger, gradski dekan, te mjesni župnik župe St. Michael g. A. Seidl i hrv. misionar iz Offenburga p. Ivan Badurina.

Msgr. V. Stanković održao je vrlo lijepu i aktualnu propovijed, spominjući iseljenu Hrvatsku i Hrvate kao kršćane katolike, koji

trebanju biti primjer, svjedočiti životom svoju vjeru, kulturu i nacionalnu pripadnost. Za primjer nam je naveo Hrvate iz Gradišća, pod vodstvom učiteljice Jelke Perušić, koji su također došli u Karlsruhe, a koji već godinama žive van granica naše domovine, i svakim danom sve više teže za njom, uče hrvatski jezik, gaje običaje, bore se za očuvanje svoga porijekla. To su nam svojim nastupom u kulturno-umjetničkom dijelu programa i dokazali.

Na koncu propovijedi prenio je msgr. Stanković svim prisutnim iskrene pozdrave i dobre želje kardinala Franje Kuharića.

Preko sv. Mise dvoje mališana je, uz orguljsku pratnju s. Danijele, otpjevalo „Bože, daj mir jedinstvo“. Na koncu euharistijskog slavlja dekan grada Karlsruhe dr. A. Füssinger rekao je par riječi hrvatskim vjernicima. Iz njegova pozdrava vidjelo se i osjetilo da se rado odazvao i da je sretan što može s ljudi-

ma različita govora, ali iste vjere, proslaviti 15. - godišnji jubilej i pripravu za dekanatski kongres katolika, koji će se održati 7. 7. o.g. Župnik župe St. Michael uputio je također svoje čestitke i dobre želje za tu prigodu. Prije blagoslova otpjevana je hrvatska himna, a poslije Mise su se svi uputili prema Nancyhalle gdje je nastavljeno s drugim dijelom ove proslave, s kulturno-umjetničkim programom.

Kroz program je vrsno vodio dr. J. Lucić iz Frankfurta. Na samom početku otpjevane su hrvatska i njemačka himna. Župljeni su na početku programa buketima cvijeća zahvalili s. Danijeli i vlč. I. Plješi za sav rad i požrtvovnost. Folklorna grupa „Croatia-ensemble“ iz Hrvatske kat. misije Frankfurt prenijela je pozdrave i dobre želje u ime naddušobrižnika o. Bernarda Dukića.

Nakon pozdravnih govora slijedile su dvije recitacije: „Hrvatska rapsodija“ i „Sačuvaj Gospodine“ misije Karlsruhe, a poslije toga su zbor misije Karlsruhe i folklorna grupa „Hajdenjaki“ iz Gradišća otpjevali pjesmu „Iz Hrvatske ja sam čuj“.

Poslije toga se nastavilo s narodnim kolima i pjesmama, a izvodili su ih naizmjence folklorna grupa „Hajdenjaki“ iz Gradišća i „Croatia-ensemble“. Oni su prošetali pjesmom i plesom svim dijelovima naše drage domovine gdje se govori hrvatskim jezikom. Izvodili su narodna kola i plesove iz Slavonije, Prigorja, Posavine, Podravine, Baranje, Dalmacije i Bosne. Ipak, posebno veselje je nastalo kad se na pozornici pojавio gost iz domovine - g. Martin Sagner, zvaní Duke. On je izveo puno šaljivih točaka, a mlado i staro se okupilo oko njega kako bi što bolje uhvatili svaku njegovu riječ.

Na proslavu ovog jubileja došli su i vjernici iz okolice Karlsruhea, Baden Badena kao i vjernici sa svojim župnikom o. Ivom Nedimćem iz Hrv. kat. Misije Pforzheim, s. milosrdnice iz Tübingena i mnogi drugi. Veselilo se i plesalo do u kasne sate.

Sve u svemu bilo je lijepo i veselo, a to treba zahvaliti prvenstveno župniku misije vlč. Plješi, č.s. Danijeli, svim suradnicima i, naravno, vjernicima ove zajednice. Lj. M.

10. obljetnica Hrvatskog kat. centra u Zap. Berlinu

Misije čuvaju vjeru i pomažu boljem razumijevanju među ljudima

Mjesec svibanj, posvećen našoj nebeskoj Majci, bio je za hrvatske katolike koji žive i rade u Zap. Berlinu, od posebnog značaja. 12. svibnja, na Majčin dan, po prvi put je oko stotinu dječaka i djevojčica primilo Tijelo Kristovo, a na dan Uzašašća Gospodnjeg, primilo je 211 mladića i djevojaka te nekoliko odraslih dar Duha Svetoga. Svi ti do-

gađaji bili su usko povezani, t.j. sastavni su dio velike proslave 10. obljetnice djelovanja Hrvatskog kat. centra u Zap. Berlinu. Uz prisustvo viših crkvenih, kulturnih i javnih djelatnika Berlina, posebno nas je obradovala prisutnost zagrebačkog nadbiskupa dr. Franje kardinala Kuharića, kojeg su mnogi od nas po prvi put imali prilike vidjeti i čuti. Hrvatska kat. župa u Zap. Berlinu broji oko 18000 duša pa se ubraja među najveće i najljepše u Njemačkoj. Na veliko zalaganje pok. berlinskog kardinala Bengscha, velikog prijatelja Hrvata u ovome gradu, voditelji naše kat. misije dobili su 31.5.73. ključeve, a 1.9.75. uselili su u Centar. Sadašnji voditelji Centra: p. I. Dotur, p. S. Grgat i p. D. Džimbeg, su oci franjevcii iz splitske provincije

Presv. Otkupitelja a pomaže im pet časnih sestara i jedna župska pomoćnica. Vrlo je razvijen kulturno-zabavno-sportski život pa postoji nekoliko grupa kao na pr.: crkveni zbor, zbor mladih, tamburaši, harmonikaši, tri folklorne grupe, BC „Croatia“, nogometni klubovi „Hajduk“ i „Livno“, župni list „Naša Zajednica“ te socijalni ured.

U srijedu, 15. svibnja, održana je svečana Akademija u koncertnoj dvorani Visoke škole za umjetnost uz bogat kulturno - zabavni program. Ulagnice za dvoranu (1400 mjesto) bile su naprsto razgrabljeni, tako da se tražila „karta više“. Gromoglasni pljesak (trajao nekoliko minuta) načavio je ulazak u dvoranu našeg Kardinala, a zatim smo svi zajedno otpjevali „Lijepu našu“. Uz Kar-

dinala, od ostalih crkvenih odličnika, prisutni su bili: ravnatelj inozemne pastve mons. V. Stanković, naddušobrižnik u Njemačkoj p. B. Dukić, tajnik provincije Presv. Otkupitelja p. Božo Ančić, predstavnik berlinskog Ordinarijata, Karitasa i drugi. Predstavnik Senata bila je g. H. R. Laurien, senatorica za školstvo, a prisutna je bila i opunomoćenica Berlinskog Senata za pitanja stranih radnika g. Barbara Jon. Uslijedili su pozdravni govor voditelja Hrv. kat. centra p. I. Dotura, izaslanika provincijala p. Ančića, gospode Laurien, te kardinala Kuharića koji je između ostalog rekao: „Za ugoden boravak Hrvata u ovom velikom gradu zahvalni smo Katoličkoj Crkvi i pučanstvu grada Berlina. Hrv. kat. centar je u mnogome doprinio da se naša dva naroda bolje razumiju i da se zajednički svladaju množe poteškoće“. Obraćajući se nama, koji smo daleko od Domovine, Kardinal je rekao da zna da je teško živjeti daleko od svojih, ali da je radostan što smo sačuvali vjeru naših djedova te se nuda da će tako biti i u budućnosti. Drago mi je, nastavio je Kardinal, kad vidim da se naši ljudi u ovome gradu tretiraju kao sagrađani, jer ljubav, ravnopravnost i pravda je nauka Kristova. Na kraju svog pozdravnog govora, kardinal Kuharić je zaželio Božji blagoslov gradu Berlinu te zahvalio svima koji su pripremili ovu Akademiju. Opet se pljesak prolamao lijepom dvoranom Škole za umjetnost, opeć smo pokazali koliko smo sretni što je naš Kardinal među nama. Kulturno-zabavni program počeo je nastupom svjetski poznatog i priznatog Hedwigs-Chora (čiji je aktivni član i naš p. Stipica Grgat) koji je izveo 51. Psalm J. Bramsa a zatim Te Deum F. Mendelssohna. Poslije tog vrhunskog pjevanja nastupio je poznati maestro iz Zagreba prof. Antelko Klobučar, koji je virtouzno odsvirao Tokatu i Fugu u d-molu od J.S. Bacha a potom dvije meditacije „Pjesme stvorena“. Kvartet „Zagreb“ zaradio je i pobrano mnogo pljeska za splet pjesama iz „Lijepe naše“. Vrlo uspješan nastup imali su članovi misijskog dječeg zbora, tamburaškog zborra, malog folklora, a posebno članovi Velikog folklora koji je izveo završno kolo iz Gotovčeve opere „Ero s onoga svijeta“. Vrhunsku umjetnost pokazala je folklorna grupa iz Hrv. kat. misije Wuppertal, izvedbom „Prigorske svadbe“ i spletom hrvatskih narodnih plesova. Voditelju wuppertalskih folkloraša g. „Pišti“ skidamo „kapu dolje“ i srdačno zahvaljujemo svim članovima-izvođačima. Kroz cijelo vrijeme trajanja Akademije, a trajala je dobra tri sata, svi prisutni gledaoi su pokazali i dokazali svojim ponasanjem da smo pripadnici starog kulturnog naroda i da nismo „divljaci s Balkana“, kako nas neki vole nazvati.

Drugi dan, 16. svibnja, na dan Uzašača Kristovog, podijeljio je zagrebački nadbiskup dr. Franjo kardinal Kuharić sakramenat sv. potvrde skupini od 211 mladića i djevojaka te nekolicini odraslih. Sv. Misa održana je u velikoj crkvi Sv. Bonifacija a prisustvovalo je oko 3000 vjernika. U pozdravnom govoru župnik Hrv. kat. misije Zap. Berlin je nagla-

Svečana akademija održana je u dvorani berlinske Škole za umjetnost. U prvom planu: voditelj misije fra Ivan Dotur, kardinal Kuharić i drugi uvaženi gosti.

sio da smo uvijek u mislima uz naše majke i očeve, uz naše crkve i crkvice i da „žuljevi ne peku kao što su pekli, jer smo sretni što se naš Kardinal nalazi među nama“. Kardinal Kuharić je uzvratno riječima da smo u Euharistiju svi jedno i da u Crkvi nema stranaca te da će se moliti za nas da nam djeca rastu u milosti i mudrosti. Zatim je kardinal Kuharić na njemačkom jeziku pozdravio prisutne predstavnike crkvenog i političkog života grada Berlina. U propovijedi je rekao mladima da trebaju znati odgovoriti na pitanja što su i kamo idu, da trebaju istinu, a istina je Bog. Govoreći o miru, kardinal Kuharić je rekao da „je mir pomirenje s Bogom“ i zapitao da li je to mir kad se milijarde troše za naoružanje, da li je to mir kad se odbacuje pomirenje? Naše katoličke misije u tuđini su zato da nas drže u vjeri, a ne, kako neki predbacivaju, da predstavljaju opasnost. Na kraju svoje propovijedi Kardinal je rekao da treba moliti u obitelji, jer u molitvi je sjedinjena vjera, nada i ljubav, a molitvom se uči i materinski jezik. Na kraju propovijedi uslijedio je velikom crkvom Sv. Bonifacija grozmoglašan pljesak hrvatskom kardinalu Kuhariću. Svaki krizmanik je dobio na poklon knjižicu „Pismo mladima“, kao trajnu uspomenu na sv. potvrdu i kardinala Kuharića. Tako smo mi, hrvatski vjernici, dostojno i krsčanski proslavili 10. obljetnicu našeg Hrvatskog katoličkog centra u Zap. Berlinu i nadamo se da će nas molitve našeg dragog kardinala Kuharića još više učvrstiti i ujediniti u vjeri. Nadamo se da će i naši dragi krizmanici trajno sačuvati uspomenu na dan kad su primili dar Duha Svetoga.

Berlinski kardinal Joachim Meissner nije mogao biti na našoj proslavi, jer se nalazio sa Sv. Ocem u Nizozemskoj. 17. svibnja posjetio ga je naš Kardinal u Istočnom Berlinu.

Ivek Milčec

BONN

Rekordan broj djece na prvoj pričesti

Svanuo je 14. travnja, bijeli, lijepi pričesni dan za dvadeset i šest prvpričesnika bonnske misije, za njihove roditelje, prijatelje i za čitavu misiju. Kako se bližilo podne, vrijeće zakazano za euharistijsko salvje, pristizali su mlađi svećari u pratinji roditelja, rodbine i gostiju k crkvi sv. Remigija koja se nalazi u smom centru Bonna. Njihova lica bila su ožarena radošću i ponosom. Dobar dio njih trebao je prevliti i po šezdeset kilometara, ali to nije smetalo da upravo oni stignu prvi.

Krenula je svečana povorka sa upaljenim svijecama koju je pratilo sedamnaest mlađih u narodnim nošnjama. Svi su već u crkvi, na svojim mjestima, napeto iščekujući povorku svećara koji su svečano stupali franjevačkim hodnikom i ponosno ulazili u crkvu.

Pred oltarom ih je dočekala i pozdravila grupa mlađih. Slijedila je sv. Misa koja je od početka do kraja bila svečana i lijepa. Svečana i lijepa jer su u njoj svi prvpričesni sudjelovali u potpunosti. Nikome se nije žurilo. Svatko je znao što ima raditi i kada nastupiti.

Posebnu pozornost privukla je povorka mlađih u narodnim nošnjama, skupa s grupom prvpričesnika, za molitvu vjernika i prikazne darove. Ništa manje prvpričesnički recital „Danas u sjaju Tvome“ od Marijana Čaglija koji je devet svećara i svećarica izvelo s puno osjećaja i topline. Osjetih kako su se mlađi recitanti potpuno uživili u svoj neposredni susret s Kristom. Svi prisutni su upijali njihove riječi i prisjećali se svoga pričesnog dana.

(nastavak na sl. str.)

(nastavak s pređne str.)

Nakon što su se susreli s Kristom i on se u njima nastanio, otpjevali su zanosno dvije euharističke pjesme, a onda izmolili prvo-pričesničku molitvu. Ova lijepa svečanost završena je pjesmom „Tebe Boga hvalimo“ i „Kraljice neba“.

Sve je ovo dobro zapazio, zabilježio i lje-pom fotografijom ovjekovječio fotoreporter mjesnog lista „General Anzeiger“ i stavio u centar vjerskog događanja toga dana u Bonnu. Brojem i svečanošću bili smo na prvom mjestu. To je za našu misiju veliki događaj, pogotovo kada se zna da prvopričesnika u proteklih deset godina nije bilo svega skupa toliko. Ali, ide se naprijed.

Malo pomalo, sazriješe prvi veliki plodovi. Čuli su se dječji glasovi kod sv. Mise. Čitanje biblijskih tekstova, molitva vjernika i pjevanje liturgijskih tekstova postala je njihova radosna dužnost. Dakako i nastupi za razne prigode i svečanosti kroz pjesmu, stihove i glumu pomogli su da se što više osposobe i da nađu radost u postignutom uspjehu, kako djeca tako i njihovi roditelji.

Bližu pripravu za prvu sv. pričest obavili smo u omladinskom domu koji se nalazi četrdesetak kilometara od Bonna, u neposrednoj blizini grada Mucha. Naša je misija prostorom jako velika, u promjeru više od 100 km, tako da nam je ovo bio jedini mogući način da okupimo prvopričesnike i da ih solidno pripravimo. To su bila četiri dana intezivne priprave. Svakodnevna sv. Misa, gledanje prikladnih dijasa i uvježbavanje svega onoga što bi moglo uljepšati svečanost sv. ispovijedi i pričesti, ispunjalo je ta četiri radna dana.

Veliki četvrtak ostat će posebno u sjećanju naših prvopričesnika, jer su toga dana obavili prvu sv. ispovijed, proslavili spomen Isusove posljednje večere i doživjeli radost zajedništva Crkve u malom. s. Edita Roso

AACHEN

Srebreni pir A. i M. Vukšić

Da ljubav nikad ne stari, dokazuje i srebreni pir bračnog para Vukšić

Alojzije i Marija Vukšić slavili su 1. svibnja ove godine 25. godišnjicu braka. Na slavlju se okupio veliki broj prijatelja i rodbine iz domovine i Njemačke. Slavlje je počelo kao i prije 25 godina sa sv. Misom u dvorani župe sv. Josipa. Misu je predvodio svećenik iz Aachen, a slavlje se nastavilo u isto dvorani do kasno uvečer. Uz obilan stol, kao u Slavoniji, veselo. Slavilo se prijateljski, obiteljski, opušteno, a dostojanstveno.

Alojzije i Marija su aktivni članovi misije. Alojzije je član misijskog vijeća od osnutka (13.1.80.), aktivan kod slavlja ne samo s harmonikom i lijepim pjevanjem, a Marija uz

crkveno pjevanje uvijek spremna na pomoć kao i njezina majka Manda, koja peče najbolji kruh u Njemačkoj.

Oboje njih sudjeluju kod svih dobortvornih akcija misije, pa to nisu zaboravili ni kod ovog slavlja. Za vrijeme sv. Mise kupila se pomoć za sestre karmeličanke u Kl. Ivaniću. Skupljeno je 350,- DM.

Što da im drugo zaželimo nego: „Bog, Otac vječni, sačuvao vas složne u uzajamnoj ljubavi, da Kristov mir prebiva u vama i u vašem domu sveudilj ostane“, samo bih nadodao: u Drežniku (N. Gradiška) i u Eschweileru.

M.K.

Bonnski prvopričesnici sa svojim misionarom fra Berislavom i svojom katehisticom s. Editom

LJUBAV

N. N. Frankfurt

Izvor života
Rijeka života
More života

To je LJUBAV

Pogled očiju
Osmijeh lica
Stisak ruku

To je LJUBAV

Sjaj sunca
Miris mora
Šum vjetra

To je LJUBAV

Put života
Istina života
Tajna života

To je LJUBAV

Ljubav je vječna
Bez granica
ŽIVOT

Socijalni savjetnik...

Naknada za nezaposlenost (Arbeitslosengeld)

Tko ima pravo na naknadu za nezaposlene?

Pravo na naknadu zbog nezaposlenosti ima svaki nezaposleni radnik

- koji stoji na raspolaganju uredu za rad;
- koji je prije nezaposlenosti bio određeno vrijeme u radnom odnosu;
- koji se prijavio uredu za rad i podnio zahtjev za naknadu zbog nezaposlenosti.

Stajati na raspolaganju znači, da ured za rad može:

- u svako vrijeme pozvati nezaposlenog radnika da se javi;
- da je nezaposleni radnik spremjan uzeti ponuđeni mu posao pod uobičajenim uvjetima;
- da je nezaposleni radnik spremjan u svako vrijeme na dokvalifikaciju ili na prekvalifikaciju.

Ukoliko je radnik podnio zahtjev za mirovinu, premda ne stoji uredu za rad na raspolaganju, a ispunjava druge navedene uvjete, ima također pravo na naknadu za nezaposlenost.

Trajanje i visina primanja

Dužina prava na naknadu određuje se prema tome koliko dugo je radnik **radio i plaćao** doprinose za nezaposlene u posljednje 4 godine. Ako je radnik u tom razdoblju radio

540 dana, ima pravo na 156 dana naknade.

Ako je radio 720 dana, ima pravo na 208 dana,
ako li 900, na 260,
a ako 1080, ima pravo na 312 dana naknade.

Osobama od navršene 49. godine života, počevši od 1.1.85. do 31.12.89., dužina primanja naknade određuje se prema tome koliko su doprinosile za nezaposlene u posljednjih 7 godina. Tako npr., ako je radnik radio u tom vremenu 1260 dana, ima pravo na 338 dana naknade.

Za 1440 ima 364,
za 1620 ima 390,
za 1800 ima 416,
za 1980 ima 442 i
za 2160 dana ima pravo na 468 dana naknade.

Dužina primanja naknade može se u određenim slučajevima skratiti. Do skraćenja ili „Sperrfrista”, može doći ukoliko se primalac naknade ne odazove na poziv ureda za rad, a nema važnog razloga; zatim, ako je nezaposleni radnik sam skrivio otkaz te ako se odbije ponuđena dokvalifikacija, odnosno prekvalifikacija. „Sperrfrist” traje osam do dvanaest tjedana.

Ukoliko dođe do skraćenja primanja i o tome primalac naknade dobije pismenu odluku, pa ponovno dođe do skraćivanja, odnosno do „Sperrfrista”, u tom slučaju se oduzima primanje naknade za nezaposlenost u potpunosti.

Visina naknade za nezaposlenost iznosi za one koji imaju najmanje 1 dijete 68% posljednje plaće, a za ostale 63%. Naknada se odobrava za šest dana tjedno.

Tko prima naknadu osiguran je kod zdravstvenog osiguranja. Doprinosi za mirovinsko osiguranje se ne uplaćuju. Preporuča se nezaposlenima da se i nakon isteka primanja redovno prijavljuju uredu za rad, premda nemaju pravo na primanje, jer im se to vrijeme uzima u obzir za socijalno osiguranje.

Pomoć za nezaposlene (Arbeitslosenhilfe)

Pravo na pomoć ima ona nezaposlena radnik

- koji je primao naknadu za nezaposlenost te mu prestanak primanja nije uvjetovan „Sperrfristom”;
- koji je siromašnog stanja (tjedno primanje ne prelazi DM 75,- plus 15 maraka po djetetu), te
- koji nema pravo na naknadu za nezaposlenost, a ako je prije prestanka zaposljenja radio najmanje 240 dana.

Pomoć za nezaposlenost iznosi 58% posljednje plaće, a za radnike bez djece iznosi 56%. Ukoliko radi drugi bračni partner, pravo na novčano primanje (Arbeitslosenhilfe) otpada. Ukoliko bračni drugovi žive odvojeno, tada tražilac pomoći za nezaposlenost ima pravo na primanje, a ono onda ovisi o visini zarade drugog bračnog druga. Isto tako, pomoć za nezaposlenost ovisi i od prihoda rodbine prve linije, tj. roditelja i djece.

J. G.

Antun Čajkovac,
Sindelfingen

Pjesma Domovini

Tko te voli, Domovino,
Ostavit te nikad neće.
I kad dođe u tuđinu,
ne nalazi u njoj sreće.

Vratimo se u krajeve
naše lijepo Domovine,
uzorimo naša polja,
nek veselo sunce sine.

Neka rode i cvjetaju
vinogradi i šljivice,
ostavimo svi tuđinu,
svome domu treba ići.

Ostavismo sitnu djecu:
netko ženi, netko baki
da odgoje prave ljude:
al ti posli nisu laci.

Mnogi mladi odgojeni
bez očeve čvrste ruke
ne umiju pravo radit,
pa i društvo ima muke.

Vratit će se, domovino,
svome domu, svojoj majci.
Neka žive u mom srcu
sve ravnice i proplanci.

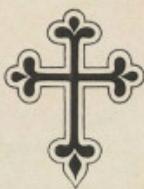
Tko te voli, Domovino,
ostavit te nikad neće.
I kad dođe u tuđinu,
ne nalazi u njoj sreće.

Oglas

Prodajem dio kuće s garažom na Čiovu kraj Trogira, uz more. Pogodno za vikend ili stanovanje. Sve ostale informacije možete dobiti na telefonu:

06 21/69 74 03 u SR Njemačkoj.

NAŠI POKOJNICI

Štefica Divjak

25. ožujka ove godine ugasio se u Remscheidu (misija Wuppertal) mladi život dvadesetogodišnje Štefice Divjak. Okrijepljena sakramentima umirućih, usnula je mirno u Gospodinu, u krugu svoje obitelji, oca, majke, sestre, rodbine i prijatelja.

Pokojna Štefica je kao dijete došla u Njemačku. Poučena primjerom svojih roditelja bila je redoviti posjetitelj sv. Mise i vjeronauka. Nekoliko je puta sudjelovala i na bilijskim olimpijadama u Frankfurtu i Offenbachu. Njezina je grupa 1979. i pobijedila. Ni jedan kulturni ni zabavni program u našoj misiji Wuppertal-Remscheid nije prošao bez njezinog sudjelovanja.

Bila je otvorena i ljubazna prema svakom. Ljudi su je jednostavno voljeli. To potvrđuje i činjenica da se na ispraćaj njezinih posmrtnih ostataka u domovinu skupilo preko stotinu osoba. Pretežno je to bila mlađež.

„Jer se svidjela Bogu..., On ju je uzeo k sebi“ (Mudr 4,10). Štefica je već u slavi Očevoj, a kod nas je ostala u živom sjećanju. Zato joj ovom prigodom želimo još jednom zahvaliti za svako dobro koje nam je učinila te joj kao vjernici reći: „Štefice, počivaj u miru Božjem i doviđenja“. Njezinoj rodbini izražavamo svoju kršćansku sućut.

Štefica Divjak

Dvije jako zanimljive vijesti

Evropska himna

Evropski parlament u Strassburgu proglašio je Schillerovu odu radosti, koju je uglazbio Ludwig van Beethoven u 9. simfoniji, evropskom himnom. Na hrvatski ju je za puk pripremio, prema engleskom tekstu, vlč. Zdravko Čulić, naš misionar u Dorts-

Pokojna Mildred Scheel, njen muž Walter i posinak Simon Martin

Walter und Mildred Scheel mit ihrem Adoptivsohn Simon Martin, den sie aus einem bolivianischen Waisenhaus holten

Smrt izvanredne žene

U poslijepodnevnim satima 20. svibnja t.g. sahranjena je na starom groblju u Bonnu utemeljiteljica i prva predsjednica Njemačkog društva za borbu protiv raka gospođa Mildred Scheel, koja je sama u 52. godini svog života bila žrtva te nemile bolesti. Pogrebnim obredima predvodila je sv. Misa koju je u crkvi sv. Martina u Bonnu predvodio pomoći biskup iz Kölna dr. Josef Ploeger. Prigodni govor održao je katedralni kanonik iz Kölna gospodin Helmut Zielinski s kojim je gospođa Scheel godinama zajednički radila. U govor je Zielinski rekao: „Pokojnica je bila izvanredna žena“. Među tisućama vjernika koji su prisustvovali sv. Misi i pogrebnim obredima nalazili su se bivši njemački predsjednik Karl Carstens, sadašnji predsjednik Richard von Weizsäcker, kancelar Helmut Kohl, ministar vanjskih poslova Hans-Dietrich Genscher, predsjednik Njemačkog parlamenta Philipp Jenninger sa suprugama kao i svi predstavnici njemačkih partija zastupljenih u parlamentu. Pokojnica je 1974. god. osnovala Njemačko društvo za borbu protiv raka. U tu je svrhu kroz 11 godina dobila 220 milijuna DM i s darovima je sagradila četiri centra za tumore. Ovaj je trud okrunjen trostrukiim izborom za „ženu godine“. Gospođa Scheel bila je osvijedočena i zauzeta katolkinja. Kao znak toga svjedočanstvuje krunica koju su našli u njezinoj boničkoj sobi u Kölnu, a koju je nedavno papa Ivan-Pavao II. poslao preko žene američkog predsjednika gospođe Nancy Reagan gospodi Mildred Scheel.

Gospođu Scheel oplakuje muž Walter Scheel i njezine kćerke Cornelia, Andrea Gwendolyn i posinak Simon-Martin kao i svi ljudi širom svijeta koji se trude da otkriju početke raka koji iz dana u dan oduzima sve više ljudskih života.

Govoreći o djelu pokojnice Savezni predsjednik von Weizsäcker je rekao: „Životno djelo ove velike žene neće pasti u zaborav“. Ona je za sve: „uzor žene kojaje sa svom svišću i snagom, jasnoćom i iskrenošću živjela svoj život“.

Gospodine, nagradi zaslужenom nagradom izvanrednu ženu i utješi one koji za njom plaču!

p. Berislav Nikić

Svaka čast Nizozemskoj!

Odlukom vlade u Haagu imaju stranci koji u Nizozemskoj žive bar pet godina pravo glasa na komunalnim izborima. Tim će se pravom sigurno rado poslužiti i 8.000 jugoslavenskih građana koji žive i rade u toj zemlji. To je prvi slučaj da je jedna država Evropske zajednice dala to pravo inozemnim poslodržateljima. Radovalo bi nas kad bi i druge zapadnoevropske zemlje, posebno SR Njemačka, slično postupile. U Nizozemskoj živi oko 400.000 inozemnih sugrađana.

mundu. Njegov ju je zbor otpjevao i odsvirao na susretu mlađih u Mettmannu, na veliko zadovoljstvo svih slušatelja. Prva strofa glasi: „Smjernom dušom klanjam se Bogu slave, ljubavi, srcem punim, poput cvijeća, dolazimo moliti. Tamu grijeha i žalosti, otkloni nam sumnje sve! Davaoče trajne sreće, ispuni nas svjetlošću“.

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Crveni Perica

„Jesmo ti mi jadni! Kaki svatovi, taka muzika: ne može Jugović bez meštena-rena!” „Gdje žulja cipela, fra Jure?” pitam. „Ma biži, šjore, obrlatija me danas ludi Perica, kako je nevin stiga u zatvor, a svemu da je krv kompanjon Jovica. Sad u zatvoru, ’nako bez kučeta i mače-ta, kuka i plače! A dok je ima virmu, pare i vlast, nije me ni gledat tija! Vlast je gora neg svaki opium, kažem ti!”

Dok se u ženskom zatvoru nalazi rijetko koja naša žena, a i od mladih malo tko svrši iza rešetaka, kod odraslih ‘vavik puna baraka’, kako veli fra Jure, koji naizmjenice ide u sva tri zatvora.

„Je li to onaj što ga zbog kose zovu crveni Perica, malo šepa i muca?” pitam. „Jest, baš oni plavi Srijemac, al je više crven i šaren”. „Onaj dakle što je imao već par firmica pa sve propale?” ponavljam. „Sigurno, oni! On ti virme označuje čudnim slovima”, veli fra Jure, „MTS-Bau, CVT-Bau, baška’ ono u nas. Niko ti danas ne kaže pošteno ’Jozo Pavić, klesar’ il jednostavno ’Jugoslavia’, neg svak se skriva za nekim magičnim formulama, ka’ da te oće, poput zmije i zeca, začarat!”

Za rata odvelo Pericu u njemačku vojsku, al kad je opazio da se vjetar okreće, sakrio se on u Fruškoj Gori, gdje je ozlijedio nogu pa šepa. Zato ga kasnije kao zaslужnog čovjeka imenovalo direktorom vinograda u Iluku. Ali kako je živio po onoj- ‘radi što manje, uzmi što više’, a k tome iz kase nestalo podosta novaca došepao Perica potajno u Njemačku, gdje je već evo dvadeset i pet na privremenom radu.

„Ništa ja nemam proti snalažljivi ljudi”, priča fra Jure, „al eto kad dođu do para i vlasti, ne mogu oni bez lopovluka. Lako bit samoupravnik, kad društvo snosi teret. Ni’ teško imat virmu i dobro zaradit, kad ne plača ni vinancamt ni krankasu. Al daj ti radi po zakonu, pa onda zaradi!”

Isprrva je Perica živio skromno, štedio svaku marku, kao većina pečalbara. Kad mu zatreballo što prevesti il napisati, došao bi u misiju, jer iako direktor u Iluku s četiri polovna razreda, bio je ipak polupismen. Kad mu stigla žena

pa počela raditi, najprije oni iznajmili jedan mali kiosk, ali tu pare vrlo polako kaplju. Onda on preuzeo jedno gradilište, a na kraju se združio s nekim Zemuncem, pa oni otvorili „Jovica-Bau” i počeli izvoditi veće radove.

„Tako je crveni Sremac posta gospa”, smije se fra Jure, „il kako vi gore velite: goso. Al viruj mi, taki mali i veći gose side svuda na visokim mistima, pa drmaju rajom po svom čefu, ka’ da su stambulski paše.”

Perica poslova promećurno i lukavo, ali bez solidnog knjigovodstva. Nama-mio kolonu Imočana dobrom satni-com, isprva ih točno plaćao, ali manje upisivao u papire. Pa kako je staž, socijalno i porez često „zaboravlja”, odebljao mu se brzo novčanik kao tikva. Oba kompanjona vozili Mercedes, zalijetali se u kockarnice, pozivali nje-mačke partnere na skupe večere, sto maraka po osobi, klanjali im se, a na svoje Imočane gledali odozgo kao crno-gorski general na rekrute. Perica se izmijenio kao da uzimajake droge. Ni u crkvu ni u misiju nije više dolazio.

Kad bi došlo do gustog, pa ga Imočani zbog izostale plaće počeli dočekivati pred luksuznim stanom (jednom ga neki Ante iz Vinjana pokušao baciti kroz prozor na ulicu), Perica bi pokupio stvari, zatvorio poduzeće, promjenio adresu i slova firme pa otvorio drugu, sve po uzoru domaćih funkcionara, koji već desetljećima roširaju od fotelje do fotelje.

Ali, eto, jedne noći u zoru osvanula policija, pokupila papire pa strpala Pericu i Jovicu u zatvor, gdje ih sad fra Jure marljivo posjećuje.

„Znaš što je Perica danas kombinira?” priča fra Jure par tjedana kasnije. „Uzeja on mucat, kako nikad ni’ ima nakanu bilo kog privarit. ’Dok sam bio ooobični rataridnik u Ilooku’, muca on meni, ’pa sam vivideo kako ssslužbenici postupaju drdrskooo s narodom, zakllleo sam se, da će bit booolji aaako dođem na kako dobro mimimistance!’ To mu ja i virujem. Dok smo sitne ribe pa plivamo trburom za kruvom, svi obećajemo: ’Bi će bolji čača mojoj dici neg moj stari’, kunemo se. ’Moli će se Bogu više neg stari popovi’, ima će više strpljenja ka’ učo s dicom neg moji nastavnici’, i sve tako. Borili se srpski kraljevi protiv austrijskih careva za bolji pravdu;

kvararili su partizani protiv Švaba za oslobođenje naroda. Al kad postanemo očevi, fratri, učitelji, direktori, vođe naroda, pa okusimo slatknu drogu moći nad drugima, onda smo taman ka’ oni pri nas, možbit i gori! Ne moš bit i pošten i moćan, to ka’ da oš šivat s dvi igle istovremeno!”

Osudilo Pericu na zatvor i visoku globu, ali ga za dobre pare advokati brzo izvukli van. „A kud će sad jadni Perica?” govori u šali fra Jure. „Ovdje će ga Imočani otpraviti u bolnicu, a u Jugi će ga zbog oni stari milijuna iz Iluka poslat u Mitrovicu!” „Ne bojte se za takve tipove!” tješim fra Juru, „on ima koju paricu na strani, a i žena mu uštedila sigurno koji marak u kućanstvu, po uzoru na druge”. Jednog jutra doleti fra Jure, a kao sjene za njim fra Gabro i Luka. „Potukli se Kinezi i Lenjin zbog opuma i vire!” Fra Luka se čudi. „Kako, a zar nisu svi dobri komunisti, ’nako monolitični?’ Fra Gabro odreže odlučno: „Drž jezik za gubicom, pa slušaj!” Fra Jure čita u novinama kako je neki Kinez, Zhao-Fusan, utvrdio, da vjera nije više opium naroda, nego da ona oduvijek spada u duhovnu civilizaciju svake kulture. „Reka sam ja uvik”, smije se fra Jure, „vlast je opium naroda, a ne vira, kako se zabunija Lenjin pri mnogo godina!” Fra Luka zapali polako ’Lorda’. „E, dobro je to zna sveti Frano kad se prid biskupom, vlastitim ocem i narodom asiškim skinija do gola pa im prida bogatu odiču i kesu dukata iz pojasa i obuka se u fratarsku vriću, kako bi moga uteč od moći i vlasti!”

Par tjedana kasnije veli fra Jure bijesno: „Mi vičemo na vuka, a lisice kokoši kradu! Naša sam danas u zatvoru pet novi mušterija, neki TS-Bau il MT-Bau, ko će ga znati. Slični Perici ka jaje jajetu! Bože moj i sveti Frano, kad će taj opium para i vlasti već jednoć međ narodom svršit!” Fra Gabro će tmurno: „Ko dira smolu, postaje crn, ko ima vlast, uprlja ruke!” „Amen!” „Amen!” zaključi mirno fra Luka.

Ivo Hladek

Integration in der Kirche und Sakramentenpraxis

Die Erstkommunion ist in manchen Pfarrgemeinden schon vorbei, in anderen steht sie noch bevor. Die Taufe und Firmung haben einen anderen Rhythmus. Zur Erstkommunion in den deutschen Gemeinden sind auch die Kinder der Gastarbeiter gegangen: italienische, kroatische, slowenische, spanische... Warum nicht? „In der Kirche gibt es keine Ausländer“, so lautet der schöne und oft wiederholte Satz. Deswegen können die Kinder der Gastarbeiter in deutschen Gemeinden getauft, gefirmt werden und zur Erstkommunion gehen. Soll man das ohne Bedenken hinnehmen, sich noch dazu darüber freuen oder wären nicht da kritische Fragen angebracht?

Jeder Seelsorger weiß, daß zur Sakramentenvorbereitung die Eltern einzogen werden müssen. Das heißt wohl, die Gastarbeitereltern auch. Wie ist es nun mit der Sprachverständigung? Gibt es da keine Verständigungsschwierigkeiten? Wer betreut die Eltern? Werden die Kinder ohne ihre Eltern zum Gottesdienst kommen? Tun das die deutschen Kinder? Abgesehen von einigen Ausnahmen,

Wenn das Kind zur Erstkommunion geht, dann ist die Klassengemeinschaft

schon von Vorteil. Aber gibt es sie noch bei schwindender Kinderzahl? Gilt die Klassengemeinschaft auch für deutsche Pfarreien?

Frage an deutsche Seelsorger: Wie kommt es, daß ein ausländisches Kind getauft wird, ohne daß man seinen muttersprachlichen Seelsorger benachrichtigt? In meiner fünfjährigen Tätigkeit in Aachen, wurde ich nur einmal deswegen angerufen. Es wird sogar moralischer Druck ausgeübt wegen der Kommunionkinderzahl.

Wir Ausländerseelsorger wollen kein Getto. Uns allen liegt, so hoffe ich, zuerst das Heil des Kindes, daß es ein guter Christ wird, daß es erlöst, befreit wird. Wir wissen nicht, wo es eines Tages leben wird. Wir möchten aber ihm ermöglichen, daß es mit seinen Eltern kommunizieren kann, mit den Großeltern in der Heimat ebenso. Wir möchten ihm ermöglichen, sich auch in die Heimatkirche zu integrieren, wenn es eines Tages zurückgehen sollte oder müßte (Militärdienst, Ausweisung der Eltern wegen der schweren Delikte oder ihre Rückkehr wegen Krankheit oder Arbeitslosigkeit...).

Ist das eine Utopie? Kann man den muttersprachlichen Gottesdienst be-

suchen ohne Nachteile für die Sprache, für die Integration? In der Kroatischen Mission Aachen gingen am 12. Mai 30 Jugendliche (im Alter von 12-15 Jahren) zur Firmung. Die meisten sind auch in der Mission zur Erstkommunion gegangen. Sind das die Außensteiner, schlechte Schüler? So sieht der Schulbesuch aus: Hauptschule (10), Realschule (9), Gymnasium (11).

Könnten nicht diese Jugendlichen eine Brücke sein zwischen ihren Eltern und Deutschen? Wäre es nicht gut für Ausländerseelsorger und für die deutschen Seelsorger sich zu fragen: Was ist für das Kind, für sein Heil besser? Und sich nicht vom momentanen Erfolg oder der größeren Zahl leiten zu lassen.

Und noch eins. Am 21. April haben wir die Erstkommunion gefeiert. Also eine Woche nach der Feier der deutschen Gemeinde. Es waren auch Deutsche da: Freunde, Nachbarn, Lehrerinnen. Ihr Kommentar: „So eine schöne Kommunionfeier haben wir noch nicht erlebt.“ Mato Kljajić, Kroatische Seelsorger, Aachen

Herausgeber:
Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland

6000 Frankfurt a.M. 50

An den Drei Steinen 42, Tel. (069) 54 10 46

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukic

Redakteur: Pater Ignacije Vugdelija

Redaktionsrat: Ivo Hladek, p. Mato Kljajić,
Stanka Vidačković,
p. Jozo Župić

Jahresbezugspreis: DM 10,- + poštarina

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf 2

Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf 1

Integration in der Ortskirche schließt nicht die eigene religiöse Identität aus

Postvertriebsstück D 2384 E Gebühr bezahlt:

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf